

## REPARTIZAREA FARMACIILOR ÎN JUDEȚELE DIN ROMÂNIA ÎN FUNCȚIE DE RAPORTUL DINTRE POPULAȚIA URBANĂ ȘI RURALĂ ÎN 1936 ȘI 2007

LASZLO TUKA

Elifarm, Cluj-Napoca

### Rezumat

*Evoluția numărului farmaciilor din România a fost influențată de raportul dintre populația urbană și rurală. La recensământul din 1930 ponderea populației urbane a fost de 20,2%, iar la cel din 2002 era de 52,7%, ceea ce reprezintă o creștere de 2,6 ori. În aceeași perioadă numărul farmaciilor a crescut de 2,5 ori: de la 1.620 în 1936, la 4.049 în 2007. Județele din 1936 unde era o farmacie la peste 20.000 de locuitori aveau o populație urbană scăzută. În 2007, județele cu o farmacie la 3-4.000 de locuitori aveau o populație urbană mai ridicată.*

**Cuvinte cheie:** raportul dintre populația urbană și rurală, numărul farmaciilor, 1936, 2007.

### THE REPARTITION OF THE PHARMACIES IN THE COUNTIES OF ROMANIA ACCORDING TO THE RATIO BETWEEN URBAN AND RURAL POPULATION IN 1937 AND 2007

#### Abstract

*The evolution of the number of pharmacies in Romania was influenced by the ratio between the urban and rural population. At the 1930 census the urban population value was 20.2%, and in 2002 was 52.7%, which represents a rising of 2.6 times. In the same period, the pharmacies number rose by 2.5 times: from 1,620 in 1936 to 4,049 in 2007.*

*The 1936 counties, where was a pharmacy for over 20,000 inhabitants, had a reduced urban population. The 2007 counties, with a pharmacy for 3-4,000 inhabitants had a more raised urban population.*

**Keywords:** The ratio between urban and rural population, number of pharmacies, 1936, 2007.

#### Introducere

Câteva studii recente s-au ocupat de repartizarea teritorială și pe locuitori a farmaciilor și drogheriilor în perioada interbelică în Ardeal și în întreaga România. Se evidențiază în acest sens cartea lui Péter H. Mária [3], care se ocupă de dezvoltarea rețelei farmaceutice în mare parte din teritoriul Ardealului de-a lungul mai multor secole, și cartea autorilor Grecu I. și Mermeze Gh. [2], care de asemenea studiază înființarea și răspândirea farmaciilor de-a lungul timpului, ocupându-se în treacăt și de drogheriile din perioada interbelică.

Primul studiu care s-a ocupat atât cu răspândirea

farmaciilor, cât și cu cea a drogheriilor, în toate cele 71 de județe ale României interbelice, a apărut în 1998 [4]. Acest studiu a fost extins într-o altă lucrare [9].

Drogheriile au apărut pe teritoriul României la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, ele fiind un amestec specific de punct farmaceutic, parfumerie, laborator cosmetic și bazar. Între farmacii și drogherii era o luptă aprigă pentru dreptul de a comercializa medicamente, farmaciștii militând pentru interzicerea acestui drept la droghiiști, care n-aveau studii superioare.

S-au făcut unele studii pentru explicarea răspândirii neuniforme a farmaciilor și drogheriilor pe teritoriul țării, prin ponderea diferitelor naționalități în județe [6,7,10] sau prin raportul dintre populația urbană și rurală în județele din Ardeal [5].

Scopul acestui studiu este continuarea analizei

Articol intrat la redacție în data de: 08.02.2010

Primit sub formă revizuită în data de: 08.04.2010

Acceptat în data de: 19.04.2010

Adresa pentru corespondență: tukalaszlo@yahoo.com

răspândirii inegale a farmaciilor prin raportul dintre populația urbană și cea rurală, în toate județele țării, în 1936 și verificarea influenței acestuia aproape de zilele noastre, anul 2007.

Începutul studiului pornește cu anul 1936, când farmaciile urbane și rurale existente atunci au format baza rețelei farmaceutice din structurile Centrofarm (devenite ulterior oficii farmaceutice regionale, și mai apoi interjudețene) timp de peste 50 de ani, după începerea naționalizării din 1949 până la reprivatizarea lor în 1991-92. În momentul reprivatizării farmaciilor, acestea funcționau în aceleași localități urbane și rurale, și aproximativ în același număr ca în 1936. Este bine ca studiul diferiților factori asupra repartizării farmaciilor să se refere la același an, pentru a avea date comparabile.

### Material și metodă

În perioada interbelică, România, din punct de vedere administrativ-teritorial, era împărțită în 9 provincii și 71 județe. Conform recensământului din 29 dec. 1930, România avea 18.057.028 locuitori, din care 20,2% trăiau în mediul urban și 79,8% în mediul rural, conform Anuarului Statistic al României [1]. La 1 iulie 1936 populația României a crescut la 19.319.330 locuitori, conform estimării aceluiași anuar.

La ultimul recensământ din anul 2002, populația României a crescut la 21.698.181 locuitori, mai mult cu 12,3% ca în 1936 și cu 20,2% ca în 1930, cu toate că teritoriul țării s-a micșorat între timp. Dintre aceștia 52,7% trăiau în mediul urban și 47,3% în mediul rural, conform site-ului Institutului Național de Statistică. La 1 iulie 2006 populația României era de 21.584.365 locuitori, cu o ușoară scădere față de 2002. Se apreciază că România a avut cei mai mulți locuitori în 1989, aproximativ 23 de milioane.

Față de cele 71 de județe din 1936, în prezent, și implicit în 2007, România are 41 de județe plus capitala București. S-a renunțat la împărțirea oficială în provincii a țării, față de perioada interbelică, când erau 9 provincii. Numărul județelor s-a redus, pe de o parte din cauza micșorării teritoriului țării din trecut, pe de altă parte deoarece unele județe au fost comasate sau teritorii din unele județe au trecut în altele. Unele din vechile denumiri au fost schimbate, dar au apărut și câteva județe noi.

Astfel, județul Muscel a dispărut, teritoriul acestuia s-a adăugat la județul Argeș, județul Romanți a fost înglobat în județul Olt (care în perioada interbelică aparținea provinciei Muntenia), Ialomița a fost împărțită în două și a apărut un nou județ: Călărași, județul Râmnicu Sărat a fost încorporat în județul Buzău, județul Vlașca a fost rebotezat în Giurgiu, județele Bazargic și Durostor din Cadrilater nu mai aparțin României, județele Baia și Iași s-au unit cu denumirea ultimului, județul Dorohoi a fost atașat județului Botoșani, din județele Fălciu, Vaslui și Tutova a rezultat județul Vaslui, județul Roman a fost înglobat în cel de Neamț, județul Tecuci s-a unit cu cel

de Covurlui formând județul Galați, cele 9 județe din Basarabia nu mai aparțin României, din cele 5 județe din provincia Bucovina a rămas unul: Suceava, care s-a format prin unirea a trei județe: Câmpulung, Rădăuți și Suceava, celelalte două din Bucovina: Cernăuți și Storojineț nu mai aparțin României, județul Cluj s-a format prin unirea a trei județe: Someș, Turda și Cluj, din Ciuc și Odorhei s-a format județul Harghita, Trei Scaune a devenit Covasna, Făgăraș a fost inclus în Brașov, județul Mureș s-a format din trei județe: Târnava Mică, Mureș și o parte din Târnava Mare, la județul Sibiu s-a adăugat o parte din Târnava Mare, Năsăudul a fost rebotezat în Bistrița-Năsăud, o parte din județul Sălaj (care înainte s-a extins până la granița de vest a țării) a trecut la Satu Mare, iar o altă parte la Bihor, județele Caraș și Severin au format Caraș-Severin, Timiș Torontal a fost rebotezat în Timiș, la care a trecut o parte din județul Severin, orașul Baia Mare a trecut din județul Satu Mare în Maramureș prin redesenarea județelor.

Numărul farmaciilor publice din România în 1936 a fost de 1.620 [4,9], care a crescut în 30 ian. 2007 la 4.049, conform site-ului Casei Naționale de Asigurare a Sănătății.

Pentru a urmări repartizarea farmaciilor în funcție de raportul populației urbane și rurale în fiecare județ, s-a comparat evoluția procentului populației urbane cu modificarea numărului de locuitori ce revine la o farmacie.

În tabelele 2, 3 și 4, județele în 1936, în cadrul fiecărei provincii, sunt trecute în ordinea descrescândă a procentului populației urbane.

Datele referitoare la întreaga Românie sunt trecute la sfârșitul tabelului 4.

### Rezultate

Din cifrele prezentate în tabelul 1 rezultă că, în timp ce populația României a crescut cu numai 12,3% (de la 19.319.330 la 21.698.181) între anii 1936 și 2002, numărul farmaciilor a crescut de 2,5 ori (de la 1.620 la 4.049) între anii 1936 și 2007. Cele 9 provincii din vechea împărțire teritorială au fost grupate, pe criterii geografice și istorice, în trei unități teritoriale: Vechiul Regat (cu 4 provincii), Ardealul (cu 3 provincii), precum și Basarabia și Bucovina. Se observă că, în timp ce populația din Vechiul Regat reprezenta aproape jumătate (49,5%) din populația țării în 1936, această pondere a crescut la recensământul din 2002 la 63,5%; în cazul Ardealului creșterea populației în această perioadă a fost de la 29,8% la 33,3%. Din cauza motivelor expuse mai sus, compararea populației din Basarabia și Bucovina, în această perioadă, nu mai este posibilă.

Ponderea farmaciilor din numărul total pe țară, în perioada 1936-2007, a crescut în Vechiul Regat de la 45,7% la 61,8%, iar în Ardeal a scăzut ușor de la 37,6% la 36,0%. Diferența de 2,2% din totalul farmaciilor pe țară în 2007 s-a găsit în județul Suceava, din fosta provincie Bucovina. În cifre absolute, în perioada 1936-2007 numărul farmaciilor a crescut în Vechiul Regat de 3,4 ori (de la 740 la 2.502),

**Tabelul 1.** Distribuția populației și a farmaciilor în provinciile din România în 1936 și 2007.

		Locuitori (1936)		Farmacii (1936)		Locuitori (2002)		Farmacii (2007)	
		-mii-	%	nr.	%	-mii-	%	nr.	%
1.	Oltenia	1.630		79		2.332		352	
2.	Muntenia *	4.382		381		6.471		1.252	
3.	Dobrogea	894		56		974		169	
4.	Moldova	2.659		224		4.004		729	
	<b>Vechiul Regat</b>	<b>9.565</b>	<b>49,5</b>	<b>740</b>	<b>45,7</b>	<b>13.781</b>	<b>63,5</b>	<b>2.502</b>	<b>61,8</b>
5.	Basarabia	3.082	16,0	184	11,3	-	-	-	-
6.	Bucovina **	902	4,7	87	5,4	691	3,2	88	2,2
7.	Transilvania	3.383		323		4.273		908	
8.	Banat	940		123		1.011		171	
9.	Crișana și Maramureș	1.448		163		1.942		380	
	<b>Ardeal</b>	<b>5.771</b>	<b>29,8</b>	<b>609</b>	<b>37,6</b>	<b>7.226</b>	<b>33,3</b>	<b>1.459</b>	<b>36,0</b>
	<b>România</b>	<b>19.319</b>		<b>1.620</b>		<b>21.698</b>		<b>4.049</b>	

\* cu București, care a avut în 1936: 642.441 locuitori și 137 farmacii, iar în 2002: 1.921.751 locuitori, în 2007: 636 farmacii

\*\* în 2002 și 2007 Bucovina din România s-a redus la județul Suceava

iar în Ardeal de 2,4 ori (de la 609 la 1.459).

Din datele prezentate în tabelele 2, 3 și 4 rezultă că în 1936 a fost o farmacie la mai mult de 20.000 de locuitori, deci foarte puține farmacii au fost în Vechiul Regat în 9 din totalul de 34 de județe (în Moldova n-a fost nici un județ în această situație) și în Basarabia: 3 din 9 județe. În Bucovina și Ardeal, în toate județele, a fost o farmacie sub 20.000 de locuitori. În majoritatea județelor cu puține farmacii, populația urbană era scăzută. De exemplu, în Basarabia în 5 județe populația urbană era sub 10%.

Tot din datele prezentate în tabelele 2, 3 și 4 reiese că în 2007 următoarele județe s-au situat cel mai bine în privința densității farmaciilor (în paranteză o farmacie la câte mii de locuitori): Ilfov (3,2), Iași (3,2), Bihor (3,5), Brașov (3,7) și Mureș (3,7). Dintre acestea numai Ilfov și Brașov aveau populație urbană cu mult peste media pe țară. Trebuie menționat însă și faptul că, la recensământul din 2002, din totalul populației din Ilfov de 2.221.860 de locuitori, 1.921.751 revenea capitalei București. Populația Bucureștiului a fost inclusă în cea a județului Ilfov pentru a putea compara cu situația interbelică, când în județul Ilfov era inclusă capitala.

Județele cu cele mai puține farmacii în 2007 au fost (în paranteză o farmacie la câte mii de locuitori): Vaslui (11,4), Tulcea (10,3), Călărași (10,5), Ialomița (9,9), Caraș-Severin (9,5) și Botoșani (9,5), majoritatea având o populație urbană sub 50%, unele chiar sub 40%.

Comparând media cifrelor din tabelele 2, 3 și 4, se obțin următoarele rezultate:

	Populația urbană % (1930)	Farmacii (1936) una la câte mii de locuitori	Populația urbană % (2002)	Farmacii (2007) una la câte mii de locuitori
Vechiul Regat	23,7	12,9	51,8	5,6
Basarabia	13,0	16,7	-	-
Bucovina	26,7	10,4	33,3	7,9
Ardeal	17,3	9,5	56,3	5,0
<b>România</b>	<b>20,2</b>	<b>11,9</b>	<b>52,7</b>	<b>5,4</b>

În 1936 densitatea cea mai mare a farmaciilor a fost în Ardeal și Bucovina (o farmacie la 9.500, respectiv 10.400 locuitori, media pe țară fiind de 1 la 11.900). Este interesant de remarcat că în Ardeal populația urbană era mică (17,3%), iar în Bucovina era cea mai mare (26,7%). În cea mai proastă situație s-a aflat Basarabia, cu o farmacie la 16.700 locuitori, unde era și cea mai scăzută populația urbană (13,0%). În schimb, Basarabia a fost singura provincie din țară unde numărul drogheriilor a fost mai mare decât cel al farmaciilor, după cum s-a arătat în studii anterioare [4,7].

În Vechiul Regat în 1936 era o farmacie la 12.900 locuitori, iar în provincia Muntenia una la 11.500 locuitori, datorită capitalei București, care avea 642.441 locuitori și 137 farmacii (din totalul prezentate pentru Muntenia în tabelul 1). Fără București, în restul Munteniei ar fi fost o farmacie la 16.300 locuitori.

În 2007 densitatea cea mai mare de farmacii a fost tot în Ardeal (o farmacie la 5.000 locuitori), de data aceasta având și cel mai ridicat procent al populației urbane (56,3%). Situația cea mai proastă a fost în fosta provincie Bucovina (respectiv din ce a rămas din ea în România: județul Suceava): o farmacie la 7.900 locuitori, având și cea mai scăzută populație urbană (33,3%).

**Tabelul 2.** Repartizarea farmaciilor în județele din Vechiul Regat în funcție de ponderea populației urbane în 1936 și 2007.

	Provincia și județul	Populația urbană % (1930)	Farmacii (1936)		Județul	Populația urbană % (2002)	Farmacii (2007)	
			nr.	una la câte mii locuitori			nr.	una la câte mii locuitori
	<b>I. Oltenia</b>	<b>13,1</b>	<b>79</b>	<b>20,6</b>				
1.	Dolj	18,9	34	15,2	1.	Dolj	144	5,1
2.	Vâlcea	13,6	17	15,9	2.	Vâlcea	50	8,3
3.	Romanați	10,8	9	32,5				
4.	Mehedinți	10,0	13	25,0	3.	Mehedinți	44	7,0
5.	Gorj	6,3	6	37,3	4.	Gorj	55	7,0
	<b>II. Muntenia</b>	<b>27,3</b>	<b>381</b>	<b>11,5</b>				
6.	Ilfov *	65,0	176	5,9	5.	Ilfov *	701	3,2
7.	Brăila	31,1	25	9,7	6.	Brăila	47	8,0
8.	Prahova	27,7	45	11,7	7.	Prahova	128	6,5
9.	Teleorman	16,9	18	20,9	8.	Teleorman	48	9,1
10.	Buzău	13,6	22	15,6	9.	Buzău	70	7,1
11.	Ialomița	11,7	13	25,5	10.	Ialomița	30	9,9
12.	Dâmbovița	10,8	19	18,0	11.	Dâmbovița	72	7,5
13.	Vlașca	10,5	17	19,0	12.	Giurgiu	38	7,8
14.	Argeș	10,2	16	17,6	13.	Argeș	87	7,5
15.	Muscel	9,3	12	13,7	14.	Călărași	31	10,5
16.	Râmnicu S.	8,1	9	23,2				
17.	Olt	6,1	9	22,4	15.	Olt	59	8,3
	<b>III. Dobrogea</b>	<b>24,1</b>	<b>56</b>	<b>16,0</b>				
18.	Tulcea	32,3	9	23,1	16.	Tulcea	25	10,3
19.	Constanța	24,9	30	9,2	17.	Constanța	144	5,0
20.	Durostor	22,6	7	32,6				
21.	Caliacra	15,0	10	18,1				
	<b>IV. Moldova</b>	<b>24,3</b>	<b>224</b>	<b>11,9</b>				
22.	Covurlui	47,9	29	7,9	18.	Galați	123	5,0
23.	Iași	39,1	39	7,6	19.	Iași	254	3,2
24.	Putna	30,2	23	9,2	20.	Vrancea	72	5,4
25.	Neamț	24,2	18	12,1	21.	Neamț	71	7,8
26.	Botoșani	23,1	19	12,6	22.	Botoșani	48	9,5
27.	Dorohoi	20,7	12	19,3				
28.	Bacău	19,3	23	12,4	23.	Bacău	121	5,9
29.	Roman	19,0	13	12,8				
30.	Tutova	18,1	10	15,6				
31.	Baia	17,8	9	19,2				
32.	Fălciu	14,9	9	13,8				
33.	Tecuci	11,0	12	14,4				
34.	Vaslui	11,0	8	19,0	24.	Vaslui	40	11,4
	Media	23,7		12,9		Media	51,8	5,6

\* cu București

### Concluzii

1. Populația României, între recensământele din 1930 și 2002, s-a modificat puțin numeric, în schimb structura ei urbană și rurală s-a schimbat mai pregnant. Astfel, populația urbană de 20,2% din 1930 a crescut la 52,7% în 2002, adică de 2,6 ori.

2. Paralel cu creșterea populației urbane, în perioada 1936 și 2007, numărul farmaciilor publice a crescut de la 1.620 la 4.049, adică de 2,5 ori.

3. În aceeași perioadă numărul farmaciilor a crescut în județele Vechiului Regat de 3,4 ori (de la 740 la 2.502), când populația urbană s-a mărit de la 23,7% la 51,8%, iar în județele din Ardeal de 2,4 ori (de la 609 la 1.459), când

populația urbană s-a mărit de la 17,3% la 56,3%.

4. În 1936 densitatea cea mai mare a farmaciilor a fost în Ardeal și Bucovina (o farmacie la 9.500, respectiv 10.400 locuitori), iar cea mai mică în Basarabia (o farmacie la 16.700 locuitori). Procentul populației urbane a fost cel mai mare în Bucovina (26,7%) și cel mai scăzut în Basarabia (13,0%).

5. În 2007 densitatea cea mai mare a farmaciilor a fost în Ardeal (o farmacie la 5.000 locuitori); la fel a fost ridicată și în județele fostului Vechi Regat (1 la 5.600); în ambele regiuni ponderea populației urbane fiind relativ ridicată.

**Tabelul 3.** Repartizarea farmaciilor în județele din Basarabia și Bucovina în funcție de ponderea populației urbane în 1936 și 2007.

	Provincia și județul	Populația urbană % (1930)	Farmacii (1936)			Județul	Populația urbană % (2002)	Farmacii (2007)	
			nr.	una la câte mii locuitori				nr.	una la câte mii locuitori
	<b>I. Basarabia</b>	<b>13,0</b>	<b>184</b>	<b>16,7</b>					
1.	Ismail	33,6	15	16,1					
2.	Lăpușna	28,5	35	12,6					
3.	Tighina	14,3	19	17,6					
4.	Cetatea Albă	11,0	28	13,1					
5.	Cahul	9,1	11	19,6					
6.	Bălți	7,9	20	21,2					
7.	Orhei	5,5	12	24,7					
8.	Soroca	4,7	24	14,2					
9.	Hotin	3,9	20	21,1					
	<b>II. Bucovina</b>	<b>26,7</b>	<b>87</b>	<b>10,4</b>					
10.	Cernăuți	42,9	35	9,0					
11.	Câmpulung	33,0	14	7,3					
12.	Rădăuți	16,6	13	13,3					
13.	Suceava	16,4	14	9,4	1.	Suceava	33,3	88	7,9
14.	Storoginets	11,1	11	16,4					
	Media	16,1		14,7		Media	33,3		7,9

**Tabelul 4.** Repartizarea farmaciilor în județele din Ardeal în funcție de ponderea populației urbane în 1936 și 2007.

	Provincia și județul	Populația urbană % (1930)	Farmacii (1936)			Județul	Populația urbană % (2002)	Farmacii (2007)	
			nr.	una la câte mii locuitori				nr.	una la câte mii locuitori
	<b>I. Transilvania</b>	<b>16,1</b>	<b>323</b>	<b>10,5</b>					
1.	Brașov	35,2	32	5,5	1.	Brașov	74,0	159	3,7
2.	Cluj	31,7	36	9,7	2.	Cluj	67,2	142	5,0
3.	Sibiu	25,3	20	10,1	3.	Sibiu	65,8	88	4,8
4.	Târnava.Mare	19,3	18	8,7					
5.	Mureș	16,5	30	10,2	4.	Mureș	48,8	157	3,7
6.	Alba	15,7	20	11,2	5.	Alba	57,4	79	4,8
7.	Năsăud	12,2	16	9,5	6.	Bistrița-N	36,3	60	5,2
8.	Trei Scaune	11,7	17	8,4	7.	Covasna	50,3	37	6,0
9.	Turda	10,9	14	14,0					
10.	Ciuc	10,4	15	10,4	8.	Harghita	44,1	67	4,9
11.	Hunedoara	10,4	29	11,6	9.	Hunedoara	75,9	79	6,2
12.	Târnava.Mică	10,2	10	15,9					
13.	Someș	9,9	14	16,7					
14.	Sălaj	9,3	34	10,7	10.	Sălaj	39,7	40	6,2
15.	Făgăraș	9,1	8	11,1					
16.	Odorhei	6,5	10	13,7					
	<b>II. Banat</b>	<b>17,8</b>	<b>123</b>	<b>7,6</b>					
17.	Timiș Toront.	19,5	89	5,6	11.	Timiș	60,1	136	5,0
18.	Severin	16,9	17	14,2					
19.	Caraș	14,7	17	11,7	12.	Caraș-Sev	54,9	35	9,5
	<b>III. Crișana</b>								
	<b>Maramureș</b>	<b>19,9</b>	<b>163</b>	<b>8,9</b>					
20.	Satu Mare	23,6	34	9,2	13.	Satu Mare	44,0	58	6,4
21.	Bihor	20,0	50	10,6	14.	Bihor	47,9	172	3,5
22.	Arad	18,2	62	6,9	15.	Arad	50,7	84	5,5
23.	Maramureș	16,9	17	10,3	16.	Maramureș	52,6	66	7,7
	Media	17,3		9,5		Media	56,3		5,0
	<b>România</b>	<b>20,2</b>		<b>11,9</b>		<b>România</b>	<b>52,7</b>		<b>5,4</b>

6. În 1936 unele județe au avut o farmacie la peste 20.000 de locuitori, aceasta însemnând o slabă răspândire a farmaciilor; în această situație s-au aflat 9 din 34 de județe în Vechiul Regat (exceptând Moldova) și 3 din 9 județe în Basarabia.

7. În 2007 județele cu cea mai mare densitate de farmacii, majoritatea având și o populație urbană ridicată, au fost (în paranteză o farmacie la câte mii de locuitori): Ilfov (3,2), Iași (3,2), Bihor (3,5), Brașov (3,7) și Mureș (3,7).

8. Județele cu o densitate slabă a farmaciilor în 2007, având și o populație urbană scăzută, au fost (în paranteză o farmacie la câte mii de locuitori): Vaslui (11,4), Tulcea (10,3), Călărași (10,5), Ialomița (9,9), Caraș-Severin (9,5) și Botoșani (9,5).

#### Bibliografie

1. \*\*\* Anuarul Statistic al României 1937 și 1938, M.O. Imprimeria Națională, București, 1939, 22-97
2. Grecu I. și Mermeze Gh. – Farmacia și Societatea Română de Istoria Farmaciei de-a lungul vremii, Ed. Universității, Oradea, 2005, 137-160
3. Péter H. Mária – Az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásai, EME, Cluj-Napoca, 2002, 26-57
4. Tuka L. – Farmaciile și drogheriile din România în perioada interbelică, Lumea farmaceutică (București), 1998, 5(13): 4-6, 9
5. Tuka L. – Az erdélyi gyógyszerterárák és droghériák területi és a lakosság száma szerinti megoszlása 1936-ban, EME Orv. Értesítő (Tg. Mureș), 2004, 77(3): 338-342
6. Tuka L. – Az erdélyi gyógyszerterárák megoszlása a nemzetiségek, valamint az írni-olvasni tudók arányának függvényében 1936-ban, EME Orv. Értesítő (Tg. Mureș), 2005, 78(4): 590-592
7. Tuka L. – Repartizarea farmaciilor și drogheriilor în județele din România în funcție de ponderea naționalităților în 1936, Acta Musei Napocensis, 2007, 41-44, Historica II, 2004-2007: 353-358
8. Tuka L. – Câteva boli cronice, instituțiile sociale și sanitare în România în 1936 și tuberculoza după șapte decenii, Clujul Medical, 2007, vol. LXXX-nr. 4: 970-975
9. Tuka L. – Repartizarea teritorială și pe locuitori a farmaciilor și drogheriilor din România în 1936, Acta Musei Napocensis, 45-46, Historica II, 2008-2009: 169-176
10. Tuka L. – Răspândirea farmaciilor în județele din provinciile Transilvania, Banat și Crișana-Maramureș în funcție de ponderea naționalităților în 1936, Clujul Medical, 2009, vol. LXXXII-nr. 1: 132-134